

היבטים לשוניים בפרשת וירא סט

יח א בְּאֵלֵי אֱלֹהֵי בְצִירֵי וְלִמְדָּה לֵאלֹהֵי דָגָשׁ. לֹא מִלְשׁוֹן עֵץ אֱלֹהִים
יח ג וַיֹּאמְרוּ: הַמִּים פְּתוּחָה וּמוֹטְעָמָה בְּאֵתְנַח בְּרֹאשׁ פְּסוּקָה.
יח ה וַאֲקַחְהָ: הוּאִי בְשׁוּוֹא נֵעַ, לְשׁוֹן עֵתִיד
יח ו הָאֵהָלָה: בְּמַלְעִיל, הַהֲטַעְמָה בְּאֵלֵי וְלֹא בְּלִמְדָּה¹
יח ז לְעֵשׂוֹת אֶתֹ: הַקּוֹרְאִים תִּלְוִי רְפוּיָה כְּמוֹ שׁ וְגַם הָאֲחֵרִים צְרִיכִים לְהִזְהַר מִהַבְּלַעַת אוֹתִיּוֹת "לְעֵשׂוֹשׁוֹשׁוֹ"
יח ח חֲמָאָה: יֵשׁ לְהַשְׁמִיעַ אֶת הָאֵלֵי, לֹא לְקִרְוֵה חֲמָה. וְהוּאִי-עֵמֶד: שְׁתֵּי הַתִּיבּוֹת מוֹקְפוֹת וּמוֹטְעָמוֹת בְּדִרְגָּא².
יח יב וַאֲדַנְיָ: הָאֵלֵי אֵינָה נִקְרָאת
יח יז הַמְכַסֶּה: גַּעִיָּה בְּהִיא וְהַמִּים אַחֲרֶיהָ בְשׁוּוֹא נֵעַ
יח כֹּא אֲרֻדְהָ-נָּא: הַרְלִישׁ בְשׁוּוֹא נֵעַ וְלֹא בְּחֻטָּף כְּפִי שְׂמוֹפִיעַ בְּחֻלְק מִהַדְּפוּסִים. הַבְּאָה הַטַּעַם בְּבִי"ת, מַלְעִיל³. עֲשׂוֹ | כְּלָה:
יח כוּ וְנִשְׂאָתִי: נִשְׂאָר מַלְעִיל לְמִרּוֹת וְלִי הַהִיפּוֹךְ לְעֵתִיד.
יח ל יִחַר: בְּמַלְעִיל, וְכֵן הוּאִי גַם בְּהַמְשַׁךְ
יח א וְלוֹט יִשָּׁב בְּשַׁעַר-סֹדֶם: טַעַם טַפְחָא בְּתִיבַת וְלוֹט
יח ב אֲדַנְיָ: הַנּוֹרָן בְּפִתְחָה וְהוּאִי חוּל (רְבִים שֶׁל אֲדוֹן)⁴ וַיֹּאמְרוּ לָא: אֵין טַעַם נִסּוּג אַחֲרוֹר וְהַלְמָד דְּגוּשָׁה בְּשׁוֹנָה מִהַהֲמַשְׁךְ פִּס'
יח ה וַיֹּאמְרוּ לֹא שֶׁם הַטַּעַם נִסּוּג אַחֲרוֹר לִירָד וְהַלְמָד רַפָּה
יח ד טָרַם יִשְׁכַּבּוּ: הַטַּעַמָּה בְּטִ"ת וּבְכ"ף, בְּמַלְעִיל⁵
יח ט וַיֹּאמְרוּ: בְּפִשְׁטָא וְלֹא בְּקַדְמָא
יח טז וַיִּתְמַהֲמַה: הִיא רֵאשׁוֹנָה בְשׁוּוֹא נַח וְשׁוֹנִיָּה בְּמִפִּיק
יח יט אֲמַלְטָה נָּא: הַנּוֹרָן דְּגוּשָׁה בְּמִדּוּיָקִים בְּעַקְבוֹת הַמְּסוּרָה.
יח כֹּא הַפְּכִי: הִיא בְּקַמְץ קָטָן, הִיא בְשׁוּוֹא נַח וְהַכְּף אַחֲרֶיהָ בְּדָגָשׁ קָל
יח כג צַעֲרָה: הַטַּעַם בְּצַדִּי, אֵין לְחוּשׁ לְאוֹתָם דְּפוּסִים הַסּוּבְרִים כִּי הַהֲטַעְמָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּרִ"שׁ.
יח כז אֲשֶׁר-עֵמֶד שָׁם: טַעַם נִסּוּג אַחֲרוֹר לְעִ"ן
יח כח וְעַל-כֵּן-פָּנֵי אֲרָץ הַכְּכָר: וְעַל- מוֹקֵף וְלֹא מִרְכָּא
יח לג בְּלִילָה הוּאִי: תִּיבַת הוּאִי לֵאלֹהֵי הִידִיעָה
יח לח יִלְדָה בָּן: טַעַם נִסּוּג אַחֲרוֹר לִירָד וְהַבִּי"ת בְּדָגָשׁ חֲזַק מִדִּין דְּחִיק
יח כב אֶתְחִי הוּאִי: טַעַם נִסּוּג אַחֲרוֹר לְחִי"ת וְכֵן הוּאִי בְּהַמְשַׁךְ בְּפִס' הַלְעוֹמֵת זֹאת אֶתְחִי הוּאִי הַטַּעַם לֹא נִסּוּג לֵאלֵי⁴.
יח כג בְּעֵלְתָּ בְּעַל: טַעַם נִסּוּג אַחֲרוֹר לְעִ"ן הַרֵאשׁוֹנָה
יח כה אֲמַר-לִי: גַּעִיָּה בְּאֵלֵי⁵. בְּתָם-לְבָבִי: הַתִּלְוִי בְּקַמְץ קָטָן
יח כו וַאֲחֻשְׁדָּ: שִׁ"ן שְׂמַאֲלִית

¹ כֵּן הוּאִי בְּתִיקוֹן אִישׁ מְצַלִּיחַ בְּנִיגוּד לְדַעַת כָּל הַמְּקוֹרוֹת.

² לֹא כְּבִקּוּרָן וּבְעַקְבוֹתָיו גַּם בְּסִימָנִים: וְהוּאִי עֵמֶד

³ וְהַקּוֹרָא מְלַרְעֵי יְחֻשׁוֹ מְשִׁינֵי מְשַׁמְעוֹת.

⁴ בְּנִיגוּד לְמִקְרָא דּוּמָה בְּתַחֲלִילַת הַפְּרָשָׁה יח ג, שֶׁם הַנּוֹרָן בְּקַמְץ וְהוּאִי שֶׁם ה' (רֵאשׁה פִּירוּשׁ רִשִׁי ד"ה אֵל נָא תַעֲבֵר מֵעַל עַבְדְּךָ).

⁵ הַזְרָקָא וְהַסְּגוּלָּה בְּאוֹת תְּמִיד בְּסוּף הַתִּיבָּה (מְשַׁמָּל לְאוֹת הַאֲחֻרּוֹנָה) לֵאלֵי כָּל קֶשֶׁר לְמִקּוּם הַהֲטַעְמָה

כ ח וַיִּירָאוּ: הַיּוֹד בְּחִירָק מְלֵא וְהַרִ"ש אַחֲרֶיהָ בְּשׁוּוֹא נֶע
 כ יֵא כִּי אֲמַרְתִּי: בְּרַבִּיעַ וְלֹא כְּקוֹרֵן וְאַחֲרֵיהֶם אֲשֶׁר הִטְעִימוּ בְּזַקָּה.
 כ יב אֲמַנְהָ: הַאֵלִי בְּקִמְצָה קִטּוֹן. אֲדָ לֹא בַת-אֲמִי: טַעַם טַפְחָא בְּתִיבַת אֲדָ
 כ טז וְאֵת כָּל וְנִכְחַת: וְאֵת הַאֵלִי בְּטַעַם מֵרַכָּא בְּצִירִי, לֹא מוֹקֵף וּבִסְגוּל כְּבִקּוֹרֵן וְדוּמִי
 א וַיִּי: קֵרָא וְדַנִּי.
 ב וַתִּהְיֶה: מִלְעִיל.
 ג הַנּוֹלֵד-לּוֹ: גַּעִיה בְּנוֹן. אֲשֶׁר-יִלְדֶה-לּוֹ: הַעֲמֵדָה קֵלָה בְּיוֹד, הַלְמָ"ד בְּשׁוּוֹא נֶע וְדָגֵש חִזַּק בְּלִמָּ"ד הַשְּׁנִייה מִדִּין דְּחִיק
 ד בֶּן-שְׂמֹנֶת יָמִים: שְׁתֵּי הַתִּיבוֹת הַרְאִשׁוֹנוֹת מוֹקְפוֹת, אִין לְקֵרָא בְּטַעוֹת בֶּן שְׂמֹנֶת-יָמִים
 ה בְּהוֹלֵד: בְּמִלְעִיל
 ו עֲשֵׂה לִי: טַעַם נִסּוּג אַחֲרוֹר לְעִין. יִצְחָק-לִי: גַּעִיה בְּיוֹד הַרְאִשׁוֹנָה וְהַצַּדִּי בְּשׁוּוֹא נֶע.
 יֵא עַל אוֹדֵת בְּנוֹ: טַעַם טַפְחָא בְּתִיבַת עַל
 יד וַיִּקַּח-לֶחֶם: גַּעִיה בְּיוֹד. וְחִמַּת: בְּמִלְעִיל
 טו מִן-הַחֲמַת: הַחִלִּית בְּצִירִי
 טז בְּמִטְחוֹי קִשֶׁת: אִין טַעַם נִסּוּג אַחֲרוֹר
 יח אֶל-תִּירְאִי: הַטַּעַמָּה מִשְׁנִית בְּתִ"ו וְהַרִ"ש בְּשׁוּוֹא נֶע
 כֹּא וַתִּקַּח-לּוֹ: גַּעִיה בְּתִ"ו
 כג הַשְּׁבַעָה לִי: טַעַם נִסּוּג אַחֲרוֹר לְשִׁין וְדָגֵש חִזַּק בְּלִמָּ"ד, אֲתִי מֵרַחֵיק. גְּרַתָּה בָּהּ: דָּגֵש חִזַּק בְּבִ"ת מִדִּין אֲתִי מֵרַחֵיק
 כז לְאַבְיִמְלֵךְ: הַלְמָ"ד בְּפִתַח
 כח לְבַדְהֵן: הַדְלִ"ת בְּשׁוּוֹא נֶע
 ל כְּבִשֶׁת: לֹלָא ה"א הַיְדִיעָה. תְּהִיָּה-לִי: גַּעִיה בְּתִ"ו
 לג וַיִּטַּע אֲשֶׁל: אִין טַעַם נִסּוּג אַחֲרוֹר, אֲשֶׁל הַאֵלִי בְּסִגוּל.
 א וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם: הַקּוֹרָא וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם, מִשְׁבֵּשׁ אֵת מִשְׁמַעוֹת הַכְּתוּב
 ב הַמְרִיָּה: הַרִ"ש בְּחִירָק חֲסֵר וְאַחֲרֶיהָ יוֹד דְּגוֹשָׁה וּבְקִמְצָה. וְהַעֲלֶהוּ: הַעֲמֵדָה קֵלָה בְּה"א לְמִנוּע הַבְּלַעַת הַעִין הַחֲטוּפָה.
 אֲשֶׁר אָמַר אֵלָיךְ: טַעַם טַפְחָא בְּתִיבַת אֲשֶׁר
 ג אֶל-הַמְּקוֹם אֲשֶׁר-אָמַר-לּוֹ הָאֱלֹהִים: טַעַם טַפְחָא בְּתִיבַת אֶל-הַמְּקוֹם, הַעֲמֵדָה קֵלָה בְּאֵלִי שֶׁל אָמַר-לּוֹ בְּגַלְל הַגַּעִיָּה
 שֶׁם וְכֵן הַדְּבַר בְּהַמְשָׁךְ פֶּס' ט
 ח אֱלֹהִים: בְּגֵרִשִׁים
 יב כִּי-יֵרָא: הַיּוֹד הַשְּׁנִייה בְּשׁוּוֹא. אֲתָה הַטַּעַם בְּאֵלִי מִלְעִיל וְהִיא מְנוֹקֶדֶת פִּתַח. חֲשַׁכְתָּ: שִׁין שְׂמַאלִית
 כב יג וְהִנֵּה-אֵיל אַחֲרֵי: יֵשׁ לְהַקְפִּיד עַל הַפְּרִדַּת הַתִּיבוֹת לְמִנוּע שִׁיבוּשׁ מִשְׁמַעוֹת הַכְּתוּב
 יז אַבְרָכָךְ: כִּי רִאשׁוֹנָה בְּשׁוּוֹא נַח לְמֵרוֹת הַקּוֹשִׁי
 יח וְהַתְּבַרְכּוּ: הַרִ"ש בְּשׁוּוֹא נֶע וְלֹא בְּחֲטָף
 כב בְּשֶׁד: שִׁין שְׂמַאלִית
הַפְּטָרָה וִירָא מְלָכִים ב ד:
 יֵשׁ לְשִׁים לֵב לְכָל הַכְּתִיב וְקָרִי בְּהַפְּטָרָה.
 ב אֲעֲשֶׂה-לָּךְ: הַעֲמֵדָה קֵלָה בְּאֵלִי מִפְּנֵי הַגַּעִיָּה שֶׁם. כִּי אִם-אֶסְוֶךְ שְׂמֹן: טַעַם מֵרַכָּא בְּתִיבָה כִּי
 ד עַל כָּל-הַכְּלָיִם: טַעַם מֵרַכָּא בְּתִיבָה עַל בְּלַבַּד, אִין לְצַרְף לָהּ אֵת הַתִּיבָה שְׂלֵאֲחֲרֶיהָ

ח לֹאכַל-לֶחֶם: הכ"ף בקמץ קטן ויש להזהר לא להבליע את הלמ"ד שבסוף התיבה הראשונה ותחילת התיבה השנייה.

עָבְרוּ: העי"ן בקמץ קטן

ט אַל-אַיֶּשָׁה: יש להקפיד על קריאת המפיק, כן הדבר גם בהמשך הפרק

י עֲלִית-קִיר: הלמ"ד בחירק חסר והי"ד אחריה דגושה ובפתח

יא וַיָּבֹא שָׁמָּה: טעם נסוג אחור לי"ד

יג חָרַדְתָּ: הדל"ת והת"ו בשוא נח, לא לקרוא חָרַדְתָּ.

כ וַיְבִיאֶהוּ: הי"ד בשווא נח. עַד-הַצְּהָרִים: הצד"י בקמץ רחב.

כד אַל-תִּעְצָר-לִי: הצד"י בקמץ קטן

כו וְאָמַר-לָהּ: המ"ם בקמץ חטוף (קטן).

כז לְהַדְפֶּה: הה"א בקמץ קטן הה"א בסוף המילה במפיק. מָרָה-לָהּ: געיה במ"ם. הָעֲלִים: העי"ן בשווא נח

כט תְּבַרְכֶנּוּ: הר"ש בשווא נע. יְבַרְכֶךָ: על אף הקושי, כ"ף ראשונה בשווא נח

ל אִם-אֶעֱזָבְךָ: כ"ף סופית דגושה

לד וַיָּחֶם: החי"ת בקמץ קטן

לה וַיֵּשֶׁב: הי"ד בקמץ קטן

ראשון של חיי שרה:

כג ד גַּר-וְתוֹשֵׁב אֲנֹכִי: טעם טפחא בתיבת אֲנֹכִי

כג ה לְאָמַר לֹא: הטעם במ"ם הוא לא נסוג.

כג ט בְּתוֹכְכֶם: כ"ף ראשונה בשווא נע ולא בחטף.

כג יב עַם הָאָרֶץ: המילה עַם במרכא ואינה מוקפת.

כג יח לְמִקְנֶה: הנ"ן קמוצה. בְּכָל בָּאֵי שְׁעַר-עִירֹ: טעם טפחא בתיבת בְּכָל